

De maand februari

Maandkalender

In februari vinden de voorbereidingen op het nieuwe fokseizoen plaats. Dat heeft direct te maken met het controleren en sturen van de conditie van de dieren. Het is de periode voor een extra toets op de gezondheid door ELISA-testen en het op lengte plaatsen van fokdieren. Daarnaast is er tijd voor het op orde brengen van de administratie of om reparaties op uw farm te realiseren.

Voeren naar Body Score (BS)

Ook op de onderzoeksaccommodatie Edelveen staat februari in het teken van het laatste stuk van het conditioneren van de dieren (finetuning Body Score). Dit is op de praktijk-bedrijven niet anders. We hebben allemaal de juiste conditie als fokdier voor ogen: volslank. De BS is daarbij een goed instrument en door de uitbijters te markeren en het hanteren van de voedercurves, kan de gewenste conditie aan het eind van februari bereikt zijn. Maar nertsen verschillen van elkaar in:

- Gewicht en BS
- Voederefficiëntie
- Grootte (lichaamslengte)
- Mobiliteit (activiteit)

Dikke dieren in november/december hebben waarschijnlijk een goede voederefficiëntie en zijn moeilijker te conditioneren. Een zware teef heeft minder voer nodig, maar een lange zware teef heeft toch iets meer nodig dan een kortere teef. Heel actieve teven verbruiken veel meer energie dan rustige teven en hebben meer voer nodig.

Ing. Jan de Rond, onderzoeker
Onderzoeksaccommodatie Edelveen
te Ederveen

Levergezondheid

Het afslanken naar de gewenste BS betekent overwerk voor de lever van de nertsen. Al het lichaamsvet dat voor de energiehuishouding is vrijgemaakt (afslanken), wordt door de lever omgezet naar energie om te bewegen, voor lichaamstemperatuur en voor de vertering van het voer. De lever kan hierdoor (deels) vervet raken en dat is ongewenst voor de reproductieperiode. De lever heeft daarin ook een rol en wij hanteren al enkele jaren een korte kuur met een 'leveropschoonmiddel'. Uw voerleverancier kan u daarin adviseren.

Testen naar ELISA-waarde

Alle fokdieren zijn in oktober of november getoetst met de ELISA-test. De uitslag viel tegen en we hebben alle teven getapt die in aanmerking kwamen. De dieren op Edelveen zijn met een score van ELISA 0 tot en met 5 de winter ingegaan. Sinds de ELISA-test beschikbaar is voor AD-onderzoek, worden de teven en ook de reuen in februari getest naar hun ELISA-waarde. De ELISA-waarde van de teef en de reu zijn bepalend in het fokresultaat; hoe hoger de ELISA-waarde, des te lager het fokresultaat.

De meeste (70-80%) teven hebben in februari een ELISA-waarde welke hetzelfde of +/- 1 is ten opzichte van november. Dat heeft automatisch tot gevolg dat de meeste hoge ELISA-waarden in februari bij de teven en reuen met ELISA 3 en 4 in november gevonden worden. Ons advies is zodoende ook om vooral de jonge teven en reuen met ELISA waarde 3 en 4 in november in februari te hertesten. In deze editie de duidelijke

relatie tussen de ELISA van de ouders in februari en hun nakomelingen aan het eind van de groeiperiode (oktober).

We noemen in dit verband de uitval tussen verspenen en pelzen in 2016 van Edelveen: 2,5%. In voorgaande jaren was het steeds onder de 2%. Alle jaren hadden we alle teven in februari hertest en de hoge waarden uitgesloten voor fokkerij en afgevoerd van de farm.

Lichaamslengte nertsen

Het kan u niet ontgaan zijn dat we actief met de lichaamslengte van nertsen bezig zijn. Alle nieuwe fokdieren (reuen en teven) zijn gemeten en worden naar kwaliteit en lengte geplaatst. We menen hiermee de stagnatie in pelslengte-ontwikkeling te doorbreken, want pelslengte = lichaamslengte + gewicht.

Lichaamslengte is erfelijk, dat blijkt ook na de groei- en pelsperiode in 2016. Het meten ervan is goed mogelijk, mits goed uitgevoerd. Neem de tijd om dit goed te leren en te gebruiken en ervaar dat ook in uw nertsenbestand een spreiding van 4-5 cm voorkomt in de reuen en teven. Het meest bijzondere resultaat van het onderzoek naar lichaamslengte in 2016 is wel dat de lengte

gemaakt wordt tussen werpen en verspenen!

De lichaamslengte van de ouders komt terug in de nakomelingen. Het wordt belangrijk uw fokgroepen met de langste nertsen in te richten. Kijk in dat kader de lengte van de reuen na en verplaats ze om deze sterke erfelijke eigenschap in de top-

dieren van uw farm te krijgen. Deze stappen gaan we echt terug zien in de veilinglijsten de komende jaren.

Lopende zaken

Een aantal projecten wordt nu afgerond door de pelzen gegroepeerd aan te leveren voor de veiling. Na verkoop kunnen de juiste gegevens per project verzameld worden.

Speerpunt in 2017 wordt meer inzicht verzamelen in de vroege lichaamslengte van nertsen. Daarnaast de verdere zoektocht naar de rekbaarheid van het leer, wat ook een genetische factor lijkt. Het doel is dat we in korte tijd werkelijk dichterbij de Denen komen.

Wij wensen u een goede paarvoorbereiding toe.

ELISA-nakomelingen gerelateerd aan ELISA-ouders

Hoger aandeel Lage ELISA wanneer beide ouders lage ELISA hadden in februari

In 2015 en 2016 is lijnparing toegepast in het project 'Lichaamslengte van nertsen'. De nakomelingen zijn in de speenperiode bij elkaar geplaatst in een paar of een groep. Aan het einde van oktober is van alle nertsen de ELISA-waarde bepaald. Deze waarde is gekoppeld aan de ELISA-waarde van de ouders in februari van datzelfde jaar.

In februari 2015 en 2016 zijn groepen opgezet (24 resp. 22) van 8 teven X 1 reu. De ELISA-waarde van de teven en reuen varieerde van 0 tot 5. De locatie van de fokdieren naar ELISA-waarde was in 2015 ad random en in 2016 gegroepeerd. Ditzelfde geldt voor de locatie van de pups na verspenen.

De ELISA-waarde van de nertsen in oktober van beide jaren toont een groot verschil. Het niveau in 2015 was gelijk aan de voorgaande jaren. De selectiegrens voor nieuwe fokdieren was ELISA 4. De nertsen op Edelveen hebben in 2016 een sterke verhoging door gemaakt, waardoor de selectiegrens is verhoogd naar ELISA 5. De mogelijke reden voor de verhoging is aankoop van dieren.

De tabel toont het aandeel nakomelingen onder en boven de selectiegrens van 2015 en 2016 naar de ELISA-waarde van de

ouders. De ouders zijn ingedeeld op de ELISA-waarde. Laag is ELISA 0-3 en Hoog is ELISA 4-5. In de tabel 3 kolommen: beide ouders Laag, 1 ouder Laag en 1 ouder Hoog, beide ouders Hoog.

Tabel: Aandeel ELISA-waarde nakomelingen eind oktober onder of boven selectiegrens, respectievelijk 4 in 2015 en 5 in 2016, naar ELISA-waarde ouders in februari (Edelveen 2015 en 2016)

Nakomelingen	ELISA ouders: La 0-3, Ho 4-5		
	Laag	Laag/Hoog	Hoog
2015			
aantal	637	378	31
ELISA 0-4	85%	74%	58%
ELISA 5-7	15%	26%	42%
2016			
aantal	364	177	104
ELISA 0-5	60%	41%	38%
ELISA 6-8	40%	59%	62%

Ondanks het grote verschil in gemiddelde waarde van 2015 en 2016 is het beeld vergelijkbaar: Lage ouders hebben veel meer nakomelingen onder de selectiegrens. In 2015 scoren de pups van Laag/Hoog dichterbij Laag dan bij Hoog. In 2016 is die situatie duidelijk anders: Laag/Hoog scoren bijna gelijk aan Hoog.

Aan het begin van 2016 hebben we geen redenen gezien om de nertsen anders te plaatsen als andere jaren: naar kwaliteit en lengte. Met de uitslag aan het eind van 2016 kiezen we in 2017 voor het plaatsen naar ELISA en trachten we vooral geen hoge ELISA-waarde reuen in te zetten.

Conclusie: De ELISA-waarde van de nakomelingen is gerelateerd aan de ELISA-waarde van de ouders.